

5. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием / С. Г. Кара-Мурза. – М. : Алгоритм, 2000. – 688 с.
6. Пятигорский А. М. Избранные труды / А. М. Пятигорский. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1996. – 590 с.
7. Демьянков В. З. Интерпретация, понимание и лингвистические аспекты их моделирования на ЭВМ / В. З. Демьянков [Электронный ресурс]. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1989. – 172 с. – Режим доступа: <http://www.infolex.ru/Int0.html>.
8. Манхейм К. Избранное: социология культуры / К. Манхейм. – М.; СПб. : Университетская книга, 2000. – 501 с.
9. Гадамер Г.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики : пер. с нем. / Г.-Г. Гадамер; общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с.
10. Рикер П. Герменевтика и метод социальных наук / П. Рикер // Герменевтика. Этика. Политика. – М. : АО «КАМІ» – Изд. центр Academia, 1995. – С. 3–18.

**Оксана Гомотюк
м. Тернопіль**

ДЖЕРЕЛА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Історія вищої освіти в незалежній Україні позначена процесом трансформацій, складними суспільно-політичними викликами, економічною кризою, погіршенням демографічної ситуації, імплементацією Закону України «Про вищу освіту», потребує глибокого осмислення та історичного аналізу. Історія ВНЗ тісно пов'язана з історією суспільства та є віддзеркаленням його запитів, деформацій, проблемних питань. З іншого боку, аналіз становлення і розвитку вищої освіти в умовах незалежності України є не можливим без узагальнення досвіду як столичних, так і регіональних вишів, розумінням ними викликів і загроз ХХІ століття. З цих міркувань, історія кожного вищого навчального закладу є цікавою та формує збірний образ системи вищої освіти, пошук шляхів вирішення актуальних питань та визначення векторів руху вперед.

Історія Тернопільського національного економічного університету (далі – ТНЕУ) сягає у 1966 р. і у поточному році виш відзначив свій 50-літній ювілей. Для підготовки ювілейного видання з історії становлення і розвитку навчального закладу [1] слугували матеріали Державного архіву Тернопільської області, архіву ВНЗ, зокрема особові справи адміністрації, науково-педагогічних працівників, управлінців. Джерельною базою також виступили матеріали звітів про наукову діяльність, звіти ректорів, протоколи засідань учених рад, структурних підрозділів. Спомини ректорів, ветеранів праці особливо благодатні для істориків, оскільки дають змогу оцінити велич і розмах проектів, загострити увагу на ключових подіях та глибше проаналізувати труднощі і виклики, вивчити складники менеджменту освіти кожного етапу розбудови університету.

Слід виокремити як джерело для студіювання новітніх сторінок історії вищого навчального закладу матеріали веб-сайту і замислитись над

збереженням цієї інформації для нащадків. Веб-сайт, особливо за наявності інтерактивних і динамічних елементів, складно ідентично перенести на паперовий носій, тобто важливим є спосіб фіксації інформації, який дозволяє забезпечити її збереження, опрацювання, розповсюдження та представлення користувачеві за допомогою засобів комп'ютерної техніки. Цінність веб-сайту як джерела обумовлена його комплексністю, системністю, що одночасно охоплює усі напрямки діяльності вишу, а це не досягається традиційними джерелами. Розробка нового сайту ТНЕУ (враховуючи сучасні підходи до безпеки інформаційних ресурсів) дає змогу комплексно подати інформацію не лише про структуру та основні напрямки діяльності університету, а забезпечує можливість кінцевому користувачеві інтерактивно працювати з інформаційним ресурсом закладу.

Аналіз контенту веб-сайту дає можливість провести тематичну класифікацію презентованих матеріалів, що кореспондується із ключовими напрямками діяльності ВНЗ. Варто виокремити навчальну складову діяльності вишу, що концентрується в інформації щодо нормативно-правових аспектів організації освітнього процесу, навчально-організаційних матеріалів, в інформації ознайомчого характеру, впровадження принципово нових методик організації навчального процесу та активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, електронних версіях навчальних посібників, методичних матеріалах, інформації про сучасний стан освіти, про сучасні навчальні здобутки, особливості та напрями вищої освіти. Постійно оновлююча інформація із сайту дає змогу простежити вдосконалення внутрішньої нормативної бази організації навчального процесу, контролю якості навчання і викладання. Важливою умовою ефективної управлінської діяльності, надання якісних освітніх послуг, підвищення ефективності управління якістю освіти є внутрішньоуніверситетський контроль якості навчання. Широке використання інформаційних технологій в управлінській діяльності університету забезпечує активну взаємодію всіх структур у різних напрямках його функціонування.

Інформація із веб-сайту дає благодатний матеріал для оцінки динаміки усіх спектрів діяльності, у тому числі пріоритетних напрямків науково-дослідної роботи, міжнародної співпраці, інтернаціоналізації життя вишу. Веб-сайт засвідчує, що сучасний університет є співтовариством і життєвим діалогом студентів і професорів, об'єднаних спільними цінностями, науково-освітніми та духовно-культурними інтересами. Наукова та науково-технічна діяльність університету зорієнтована на: досягнення державних стандартів якості підготовки фахівців з вищою освітою та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, фундаменталізацію освітньої підготовки та універсалізацію навчального процесу через поєднання науки і освіти, наукове забезпечення навчального процесу, формування і розвиток наукових шкіл; підтримку молодого науки, забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки України. У полі зору керівництва вишу, як свідчать матеріали сайту, постійно перебувають такі важливі питання: удосконалення організаційно-функціональної структури; організація наукових досліджень і диверсифікація джерел фінансування; результативність науково-дослідних робіт; науково-видавнича діяльність; наукові заходи; підтримка молодих

вчених; організація науково-дослідної роботи студентів та ін. Нині університет – провідний науково-освітній центр, відомий своїми науковими школами, чиї студії стали духовним надбанням нації, посівши помітне місце у міжнародному науковому просторі. На високому рівні розвивається наука, у тому числі й студентська, про здобутки яких регулярно повідомляє веб-сайт.

Поряд із науковою роботою та вихованням ринкового економічного мислення в університеті вдосконалюється національно-патріотичне виховання, продовжуються славні спортивні та соціокультурні традиції. Професорсько-викладацький колектив формує у студентів гуманістичну мораль, глибокі патріотичні та громадянські почуття, вчить їх визначати й поважати національні пріоритети українського народу. Половину 50-річного шляху університету пройдено в умовах незалежності Української держави, шляху тривалого еволюційного розвитку та революційних трансформацій, що характерні не лише для останніх років, а й більш як півстолітнього досвіду формування його історії, шляху, позначеного усвідомленням власної ролі та ідеї ствердження, потужного впливу на сучасне суспільство, потребою плекання людей для розбудови демократії та прогресу. Саме тому такими важливими для історії закладу стали останні роки випробувань і гартувань. Як свідчать матеріали веб-сайту, неодноразово університет підставляв плече своїм випускникам, які ні на мить не сумнівалися у потребі захисту України. Університет не зволікав, з ініціативи ректора одразу ж підтримав студентів, які 21 листопада 2013 р. першими вийшли на акції протесту проти згорання процесу євроінтеграції на Майдан. Університет довів не словом, а справами, що виконує місію духовного стрижня для нації.

За матеріалами веб-сайту, іншими джерелами логічним є висновок, що в умовах розвитку університетської освіти і трансформації українського суспільства, вагомим є формування освіченої та повноцінної особистості і розуміння того, що без усвідомлення аналізу основних етапів розвитку українських освітніх традицій, без вивчення професійного досвіду багатьох поколінь академічної спільноти, без осмислення національного світогляду, національних традицій як траєкторії життя нашої нації, неможливо правильно зрозуміти сучасні світові інтеграційні зміни та глобалізаційні процеси в українському суспільстві та в процесі державотворення.

Джерела та література

1. Тернопільський національний економічний університет: професіоналізм, престиж, поступ / Ювілейне видання. – Львів: Українська академія друкарства, 2016. – 488 с.

Олександр Дзьобань
м. Харків

ПРОБЛЕМА КОМУНІКАЦІЙ У СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Розвиток інформаційних комунікацій та інформаційно-комунікаційних технологій здійснювався в соціумі по лінії їх ускладнення й диверсифікації у вигляді послідовного переходу від простих моделей до складних. Поява